

Kevään 2016 toimialojen näkymät

Kaivosala

2.6.2016

Kaivosalalla edelleen tiukkaa

Kaivosalan tilanne jatkuu vaikeana. Etenkin yhden metallin tuotantoon perustuvat kaivokset taistelevat olemassaolosta. Yritykset ovat keskittyneet sekä investointimenojen että tuotantokustannusten karsimiseen. Leikkaukset ovat kohdistuneet myös malminetsintään. Raaka-ainemarkkinoita dominoi Kiinan kysyntä ja etenkin siihen liittyvä epävarmuus. Perusmetallien (kupari, nikkeli, sinkki) korkeat varastotasot pitävät niiden hinnat alhaisina. Yhtiöissä on toteutettu strategisia uudistuksia ja omistusten uudelleenjärjestelyjä. Strategisia kansallisia linjauksia on päätetty myös suurissa kaivosteollisuuden maissa.

Kaivosalan vaikeudet jatkuvat jo neljättä vuotta, ja tilanteeseen reagoidaan jo hallitusten tasolla. Alan sykliisyyden hallinta on myös suurissa kaivosmaissa kansantalouden haaste. Kanada päätti jatkaa väliaikaiseksi tarkoitettua tukea juniorimalminetsintäyhtiöiden projekteille lisävuodella eli maaliskuuhun 2017 saakka. Chile, maailman suurin kuparin tuottaja, julkisti huhtikuussa kansallisen ohjelman Road Map 2035 "From Copper to Innovation", jossa tavoitteena on mm. teknologia- ja palvelutoiminnan vahvistaminen ja viennin kasvattaminen.

Kiinan vaikutus raaka-ainemarkkinoilla on erittäin merkittävä, ja epävarmuus Kiinan talouden kehityksestä vaikuttaa suuresti metallimarkkinoihin ja hintoihin. Kysynnän vähenemisestä ja hintojen alhaisuudesta johtuen kaivoksia on suljettu. Kysynnän ja tarjonnan tasapaino ja hintojen kääntymisen nousuun edellyttäisi lisää sulkemisia ja alhaisempia varastotasoja.

Maailman suurten kaivosyhtiöiden uusista strategisista linjauksista merkittävä on mm. Anglo American päätös keskittyä kupariin. Esimerkkinä muista sopeuttamistoimista voidaan mainita mm. Rio Tinton päätös pidentää Australiassa suurten toimitusten (sopimukset yli 1,99 miljoonaa euroa) maksuaikojia 60 vuorokaudesta 90 vuorokauteen. Ruotsissa LKAB pyrkii muuttamaan jo hyväksytyt Malmivaaran yhdyskunnan siirtosuunnitelmia kustannusten alentamiseksi. Suomessa kaivosalan uudelleenjärjestelyt ovat konkretisoituneet muun muassa Kevitsan kaivoksen siirtymisenä Bolidenin omistukseen. Malminetsinnän investoinnit Suomessa, kuten muuallakin maailmassa, laskevat neljättä vuotta peräkkäin.

Teknologialla parempaan kannattavuuteen

Kannattavuuden parantamiseksi ratkaisuja haetaan teknologioista ja toimintatapojen uudistamisesta. Kaivosyhtiöt panostavat tuotannon optimointiin ja tehostamiseen hyödyntäen muun muassa mittaimista ja seurantaa sekä automatisointia.

Tehokkuutta haetaan datan paremmalla hyödyntämisellä. Digitalisaation ja teollisen Internetin avulla yhdistetään fyysiset toiminnot virtuaalimalleihin.

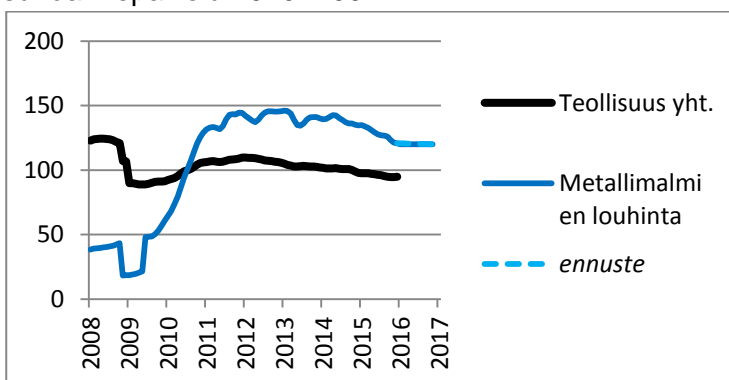
Kehittämistoimet alalla jatkuvat

Tekesin Green Mining -ohjelma päättyy ja ohjelman loppuseminaari on 2.6.2016. Ohjelmassa rahoitettujen hankkeiden kokonaisvolyymi on selvästi ylittänyt alussa asetetut tavoitteet.

Kaivosteollisuuden kasvuohjelma, jonka tavoitteena on edistää kaivosteknologian ja palvelujen viientä sekä houkutella investointeja Suomeen, käynnistyi 2015 alussa Finpron toimesta. Ohjelmassa valmistellaan parhaillaan suunnitelmaa ja toimenpiteitä vuosille 2016–2017. Ohjelman toteutus jatkuu GTK:n vetovastuulla yhteistyössä Finpron kanssa.

Joulukuussa 2015 julkistetulla Euroopan komission kiertotalouspaketilla on vaikutuksia myös kaivannaisalaan, erityisesti jätteidenkäsittelyyn. Pakettiin liittyvässä toimintasuunnitelmassa on konkreettisenä tavoitteena kirjattu, että laaditaan ohjeet ja edistetään parhaita käytäntöjä kaivannaisjätteen jätehuoltoon koskevista suunnitelmissa. Toisaalta muun muassa uusituvan energian tuottamiseen tarvitaan metalleja, joiden saatavuuteen liittyy myös riskejä.

Kuva 1. Metallimalmien louhinnan liikevaihto 2008–04/2015 ja ennuste. Lähde: Tilastokeskus, suhdannepalvelu 2010=100.

Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) rahoittama EIT Raw Materials – the European Knowledge and Innovation Community (KIC) aktivoi tutkimustulosten kaupallistamista ja tukee uusien yritysten perustamista tavoitteena mineraalialan uusi yritystoiminta. Keskittymän kuudesta toimipaikasta yksi sijaitsee Otaniemessä. Otaniemen noodin alueella on rahoitettu jo noin 50 projektia.

Vuonna 2014 perustettu kaivosalan ja sen sidosryhmien yhteistyöfoorumi, Kestävän kaivostoiminnan verkosto, julkisti marraskuussa 2015 vastuullisuusjärjestelmän, joka sisältää kahdeksan arviointityökalua. Yrityksiä koulutetaan arviointityökalun käyttöön. Vastuullisuusjärjestelmää täydennetään malminetsinnän työkalulla.

Lisätiedot:

Kaivosylitarkastaja Riikka Aaltonen, TEM, puh. 029 506 4216, riikka.aaltonen@tem.fi
Kehittämispäällikkö Maija Uusisuo, TEM, puh. 029 506 0222, maija.uusisuo@tem.fi
Kehittämispäällikkö Esa Tikkanen, TEM, puh. 0500 405 459, esa.tikkanen@tem.fi

<http://www.tem.fi/cleantech/kaivannaisteollisuus>

<http://www.tekes.fi/ohjelmat-ja-palvelut/ohjelmat-ja-verkostot/green-mining/>

<http://www.exportfinland.fi/kaivosteollisuuden-kasvuohjelma>

<http://eit.europa.eu/eit-community/eit-raw-materials>

<http://www.kaivosvastuu.fi/>